

Tijden veranderen; kerk, verander mee

Tekst: José Sluiter Beeld: Kerkelijk Waardebeheer

Kerkelijk Waardebeheer heeft een nieuwe dienst ontwikkeld: 'Kerk tussen gisteren en morgen'. Daarmee wil men plaatselijke kerken in Nederland behulpzaam zijn bij het nadenken over hun kerkgebouw(en). In een gesprek met Petra Stassen, directeur van Kerkelijk Waardebeheer, vertelt ze dat het doel is dat kerken van daaruit "concrete perspectieven van handelen ontwikkelen."

Leven in deze tijd

Kerken in Nederland bevinden zich in een tijd van verandering. Discussies lijken zich vaak toe te spitsen op kerkgebouwen. Er zijn er teveel, zeker als ze enkel worden gebruikt voor de zondagse eredienst. Volgens Stassen is het herbestemmen van kerkgebouwen een heuse markt geworden. "Goed bedoelde zorg mengt zich hier soms met eigenbelang. Kerken kennen hun problemen: financiële nood, vergrijzing en aflopende meelevendheid. Soms zijn ze nog aan het bijkomen van een fusie en soms is de moed in de schoenen gezakt. De vraag is", zo zegt Stassen, "wat willen en kunnen kerken zelf?"

Het blijkt vaak meer te zijn dan men denkt."

Deschat doorgeven?

Kerkgebouwen en geloof zijn met elkaar verbonden. Stassen: "Voor ons is de primaire vraag niet: 'welke kerkgebouwen wilt u afstoten?', maar: 'welke wilt u houden om uw boodschap blijvend te verspreiden?'" Dat deze vraag niet makkelijk te beantwoorden is, weet Stassen. "Dat komt omdat het hier gaat om dierbare en belangrijke dingen: het geloof zoals het aan mensen is gegeven, een schat die men wil doorgeven. En het gaat ook om veranderbereidheid, middelen die daarbij nodig zijn,

enthousiasme en draagkracht in de geloofsgemeenschap, samen moeilijke momenten doorstaan en uiteindelijk," benadrukt Stassen "om het nemen van beslissingen."

Drie stappen

Stassen vertelt dat voor de meeste gelovigen of gemeenteleden het wel duidelijk is dat er 'iets' moet gebeuren. De vraag is vaak: wat dan? en: hoe doen we dat? Drie stappen zijn volgens haar van belang:

- bewustwording: waar staan we als gemeenschap?
- perspectief van handelen ontwikkelen: wat zouden we kunnen doen?
- uitvoeren: concreet aan de slag.

Prioriteiten

Petra Stassen: "'Kerk tussen gisteren en morgen' richt zich op deze drie vragen. In gesprek met een lokale geloofsgemeenschap proberen we zicht te krijgen op de specifieke situatie. Daarbij ligt het accent op cultuur, beleving en vitaliteit. Welke talenten zijn er in de kerk om in te zetten?"

En hoe zit het met de cijfers? Stassen: "Cijfers komen ook aan bod, maar niet primair. Aantallen, geld, kosten, baten: het zijn belangrijke dingen voor het voortbestaan van een plaatselijke kerk. Primair kijken we in deze methode echter naar de vraag waar

**KERKELIJK
WAARDEBEHEER**

Kerkelijk Waardebeheer is een ANBI-instelling die in het belang van kerken werkt. Daarbij combineert Kerkelijk Waardebeheer aandacht voor geloofsgemeenschappen met expertise inzake vastgoed en vormen van kerk-zijn. Kerkelijk Waardebeheer staat altijd aan de kant van kerken en heeft geen eigen belang bij de oplossingen waar kerken voor kiezen. De betrokken deskundigen helpen kerken graag van vraag naar idee naar uitvoerbaar plan. De ambitie is dat lokale kerken zelf trots zijn op het bereikte resultaat.

men als lokale kerk in geloof en hoe men intern draagvlak krijgt voor een gekozen weg. Maar ook: wie is wanneer aan zet, met welke partners eventueel en hoe wil een kerk in haar omgeving aanwezig zijn. Uiteraard kan in een volgend stadium ook uitgebreid naar de financiële situatie worden gekeken.”

Kennis en ervaring

“Onze adviseurs vullen het beeld dat ze van een lokale situatie krijgen aan met hun jarenlange kennis en ervaring,” zo vertelt Stassen. “We reiken de kerk mogelijkheden voor handelen in de concrete situaties aan. Dit kan van alles zijn en is een kwestie van maatwerk. Wat moet er eerst gebeuren, wat kan men zelf en waar is specifieke hulp nodig? Waar moet extra aandacht aan besteed worden, hoe snel moeten of kunnen dingen gaan, wat zijn de prioriteiten etcetera.”

De lokale kerk

Is voorbereiding door de kerk nodig om deel te nemen? Stassen: “Nee, voorbereiding is niet nodig. Het gaat om het gesprek, om de realiteit zoals die wordt ervaren en beleefd. Wel

Hoe ziet een concreet traject in ‘kerk tussen gisteren en morgen’ eruit?

1. Een adviseur van Kerkelijk Waardebeheer spreekt met een delegatie van de lokale kerk aan de hand van een standaard vragenlijst. Op deze manier komen alle aspecten van een lokale situatie aan bod en krijgt de adviseur zicht op de lokale cultuur en beleving, op de ‘zachte’ feiten.
2. Voorafgaand aan dit gesprek krijgt de lokale kerk een lijst met vragen die men zelf invult. Deze vragen gaan over ‘harde’ feiten.
3. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt. Dat wordt gecombineerd met de door de lokale kerk ingevulde vragenlijst.
4. Afgestemd wordt of de adviseur de lokale kerk goed heeft begrepen.
5. Het eindresultaat is een rapport met advies over mogelijkheden van handelen in deze concrete situatie.

is het belangrijk dat we het gesprek voeren met een representatieve delegatie uit de lokale geloofsgemeenschap, dus met mensen dus die daar een goed zicht op hebben. Bij voorkeur komen zij uit verschillende geledingen. De lokale kerk stelt zelf de delegatie samen en hierbij geldt: hoe diverser, hoe veel te beter. Des te beter wordt het eindresultaat. Voorafgaand aan het gesprek krijgt de lokale kerk een korte vragenlijst waarin een aantal concrete feiten wordt ingevuld. Het betreft geen

cijfers uit de jaarrekening maar andere kerngegevens.”

Tot slot wil Petra Stassen nog opmerken dat Kerkelijk Waardebeheer geen geloofsvisie wil opleggen of uitdragen. “We hebben wel een christelijke achtergrond en kennen de verschillende kerken. We willen hen helpen om aan hun eigen geloofsvisie vorm te geven. Het palet aan kerken in Nederland is veelkleurig. Lokale kerken leggen daarin gelukkig hun eigen accenten.”